

Rejsende til lands og til vands i 18- og 1900-tallet

Michael Dupont

Mercurius, datidens Storebæltfærge, sejlede mellem Nyborg og Korsør 1828-1857

Hvad kan vi nå?

- Arkivalier om rejsende
- Lægdsruller
- Københavns Politis udvandrersprotokoller
- Skibsekspeditioner
- Politiets Registerblade
- Pasprotokoller

Det er et puslespil ...

- ... at stykke en persons færden sammen fra fødsel til død
- Man skal se mange forskellige arkivalier igennem afhængig af personens alder, køn, nationalitet og erhverv
- Hver gang, man finder sin forfader, får man endnu en brik til puslespillet

Nogle arkivalier om rejsende

- Danskere/udvandrere
  - Københavns Politis udvandrerprotokoller (www.udvandrerarkivet.dk/udvandrerprotokollerne)
  - Pasprotokoller
  - Kirkebøgernes til- og afgangslister
  - Tyendeprotokoller (afløser til- og afgangslisterne)
  - Lægdsruller
  - Ellis Island (New York, www.libertyellisfoundation.org)
  - Politiets Registerblade (www.politietsregisterblade.dk)
- Udlændinge/indvandrere
  - Fremmedprotokoller
  - Pasprotokoller
  - Indfødsretssager (www.ddd.dda.dk/immibas/immibas2.asp)
  - Politiets Registerblade (www.politietsregisterblade.dk)

Hvad er lægdsruller?

- Fortegnelser over de mænd, der kunne udskrives til militærtjeneste i hæren
- Fortæller hvor og hvornår en værnepligtig opholder sig
- Lægdsruller for hele landet findes på www.sa.dk

Baggrunden

- 1701-1788: Landmilitsen oprettes. Godsejerne sørger for mandskab til hæren
- 1788: stavnsbåndet ophæves, staten sørger for mandskab til hæren
- Behovet for kontrol er årsagen til lægdsrullerne

Forordningen 20. juni 1788

- ”at fremstille det til Krigshærens Vedligeholdelse fornødne Mandskab [...] skal fordres umiddelbar, som en almindelig og personlig Pligt imod Kongen og Fædrelandet.”

Et lægd

- Lægd kommer af ordet "sammenlægning"
- Et antal gårde, der skulle stille én soldat
- 1701-88: Hvert lægd fx inddelt i 20/60 tdr. hartkorn, skal stille én soldat til rådighed
- 1788: Danmark inddelt i 1656 lægder
- Udskrivning på baggrund af folkemængde
- Herefter: Et lægd = et sogn (som regel)

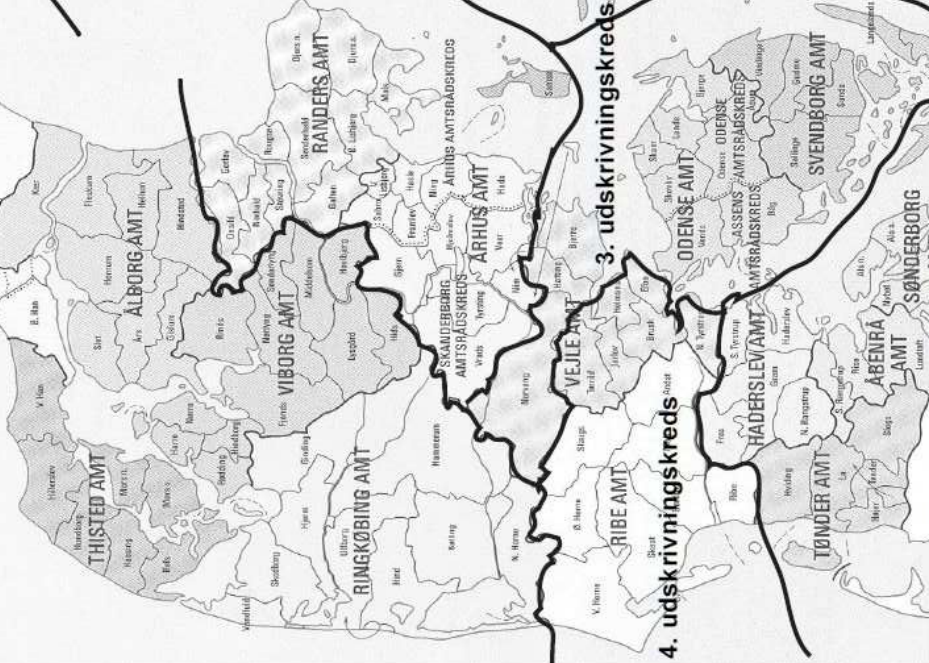

Amter og udskrivningskredse

- 1788-1869: Fortløbende lægdsnumre inden for hvert amt
- 1869: 6 udskrivningskredse, fortløbende lægdsnumre inden for hver kreds
- OBS: Købstæder bliver lægder 1843-, før den tid skal tilflyttere findes i tilgrænsende landsogne (tilflyttere til København noteres fx i Hvidovre lægd!)

Udskrivningskredse efter 1870
indtegnet på kort over herreder
og amter ca. 1920

5. udskrivningskreds

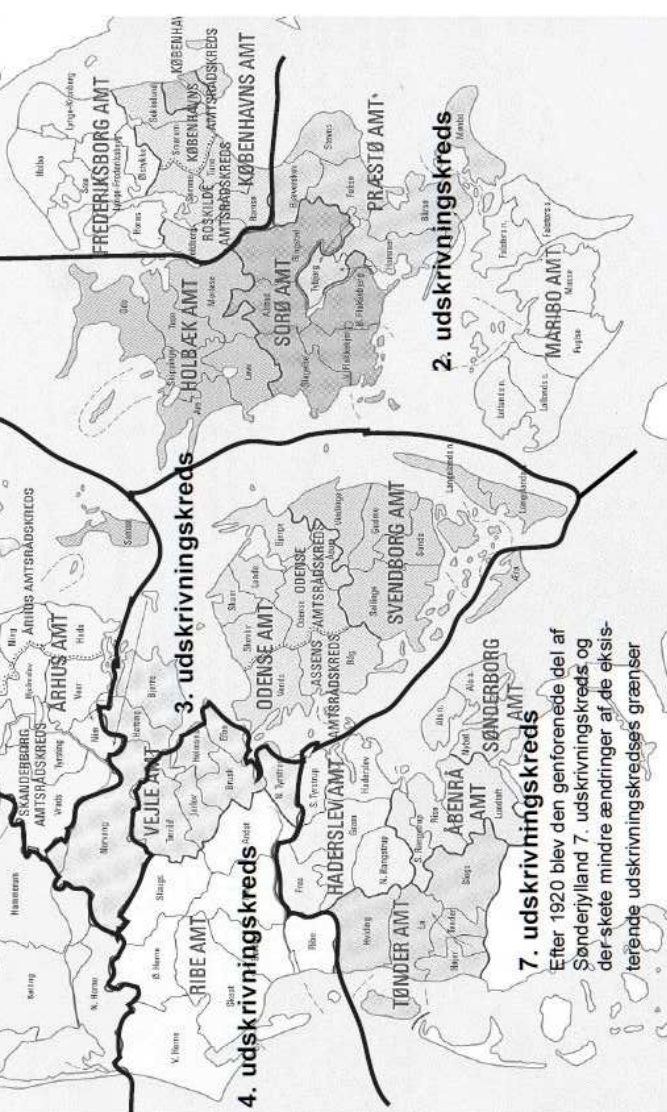
BORNHOLMS AMT

6. udskrivningskreds

4. udskrivningskreds

1. udskrivningskreds

2. udskrivningskreds

7. udskrivningskreds

Efter 1920 blev den genforenede del af Sønderjylland 7. udskrivningskreds, og der skete mindre ændringer af de eksisterende udskrivningskredses grænser

Forskellige typer lægdsruller

- Hovedruller 1789-1871: Fortegnelser over samtlige værnepligtige i et lægd i et givet år
- Tilgangsrunder 1795-1956: Fortegnelser over dem, der blev optaget i rullen i et givet år (enten fordi de nåede den værnepligtige alder, eller fordi de flyttede til lægdet)
- Omskrevne ruller 1871-1956: Fortegnelser over dem, der stadig var værnepligtige og boede samme sted efter 11 år

Hvem var værnepligtig?

- Kun drenge eller mænd
- 1788-1848: Kun bondestanden
- 1848-: (næsten) alle i den værnepligtige alder (alle født 1823-)

Den værnepligtige alder

- 1788-1808: 0-36 år
  - 1808-1849: 0-45 år
  - 1849-1869: 15-38 år
  - 1869-1912: 18-38 år
  - 1912-: 18-36 år
-
- OBS: Ikke-konfirmerede drenge slettes af rullen 1849, genoptages igen senere

Årstal

- Lægdsrullerne bruger bogstaver i stedet for årstal, fx A = 1793, B = 1794, C = 1795
- Bogstaver genbruges, fx F = 1798, 1809, 1820, 1831, 1856, 1882, 1908 og 1934
- Ikke kalenderår indtil 1843, 1808-1842 går året fx fra maj til april

Lægdsrullerne på www.sa.dk

- Dækker hele landet
- Centralt førte ruller
- Også lokalt førte ruller, men kun for København

Hvordan finder man en lægdsrulle?

- Sognefortegnelse, sogneordnet oversigt over de enkelte sogne med lægdsnumre og amt/udskrivningskreds

Haslund	1789-1793	2. jy. dist.	Dronningborg a.	81
	1794-1798	1. jy. dist.	Århus a.	42
	1799-1850	2. jy. dist.	Randers a.	125
	1851-1860	7. u. dist.	Randers a.	125
	1860-1913	4. u. kreds		383
	1914-	4. u. kreds		383
Hassing	1792-1793	2. jy. dist.	Vestervig a.	12
	1794-1850	2. jy. dist.	Thisted a.	41
	1851-1861	6. u. dist.	Thisted a.	41
	1862-1913	5. u. kreds		223
	1914-	5. u. kreds		223
Hassing, Vester	1789-1793	3. jy. dist.	Ålborghus a.	31

Eksempel, tiden før 1861 (1869)

- Christian Jørgensen, 14 år, ses i Tølløse By og Sogn i folketællingen 1801.
- Hvor er han født, hvem er hans far, og hvad bliver der senere af ham?

Begynd med Sognefortegnelsen

- Tølløse Sogn:

1792-1800	1. sj. dist.	Holbæk a.	5
1801-1850	1. sj. dist.	Holbæk a.	5
1851-1859	2. u. dist.	Holbæk a.	5
1860-1913	2. u. kreds		18
1914-	2. u. kreds		18

Dvs. Tølløse Sogn skal o. 1801 findes under
Holbæk Amt, lægd 5

Find lægdsrullerne på www.sa.dk

- Vælg Arkivalieronline

Se arkivalier online

På **Arkivalieronline** finder du alle digitaliserede dokumenter. Når du vælger et emne nedenfor, sendes du til Arkivalieronline.

Kirkebøger > **Folketællinger** >

Find din slægt > **Ejendomme** >

Sønderjylland & Hertugdømmerne >

Vestindien > **Hjælpebidler** >

Øvrige >

Om Arkivalieronline >

njæpemiater	svende i et nanaværkerlav.
Lægdsruller fra hele landet	Lægdsruller 1789-1931 fra hele landet med oplysning om værnepligtige mænd. Læs her Ført af de centrale myndigheder.
Lægdsruller fra København	Lægdsruller 1847-1921 fra København med oplysning om værnepligtige mænd. Ført af de lokale myndigheder. Læs her
Militære stambøger	Oplysninger om menige og officerer i hær og flåde

Udskrivningsvæsenet	
Generalkrigskommissariatet angående Udskrivningsvæsenet	Lægdsruller (1789 - 1864)
Gierlev-Onsild Herredsfoged	Konilædsrulle (1810 - 1810)

Lægdsrullerne står alfabetisk

Lægdsruller fra hele landet

Generalkrigskommissariatet angående Udskrivningsvæsenet: Lægdsruller (1789 - 1864)

Indhold

[1. Angeler Godsdistrikt 1845 Til- og afgangsrulle - 1. Angeler Godsdistrikt 1846 Til- og afgangsrulle](#)

[Antvorskov 1791 Hovedrulle](#)

[Antvorskov 1792 Hovedrulle](#)

[Antvorskov 1793 A Tilgangsrulle](#)

[Antvorskov 1794 B Tilgangsrulle](#)

[Antvorskov 1795 C Tilgangsrulle](#)

[Antvorskov 1796 D Hovedrulle](#)

[Antvorskov 1797 E Tilgangsrulle](#)

[Antvorskov 1798 F Tilgangsrulle](#)

[Assens 1791 Hovedrulle](#)

[Assens 1792 A Hovedrulle](#)

[Assens 1792 A Tilgangsrulle](#)

[Assens 1793 B Tilgangsrulle](#)

[Assens 1794 C Hovedrulle](#)

[Assens 1795 D Tilgangsrulle](#)

[Assens 1796 E Tilgangsrulle](#)

[Assens 1797 F Hovedrulle](#)

[Assens 1798 G Tilgangsrulle](#)

[Assens 1799 H Tilgangsrulle](#)

[Assens 1800 J Tilgangsrulle](#)

[Assens 1801 K Hovedrulle](#)

[Assens 1802 I Tilgangsrulle](#)

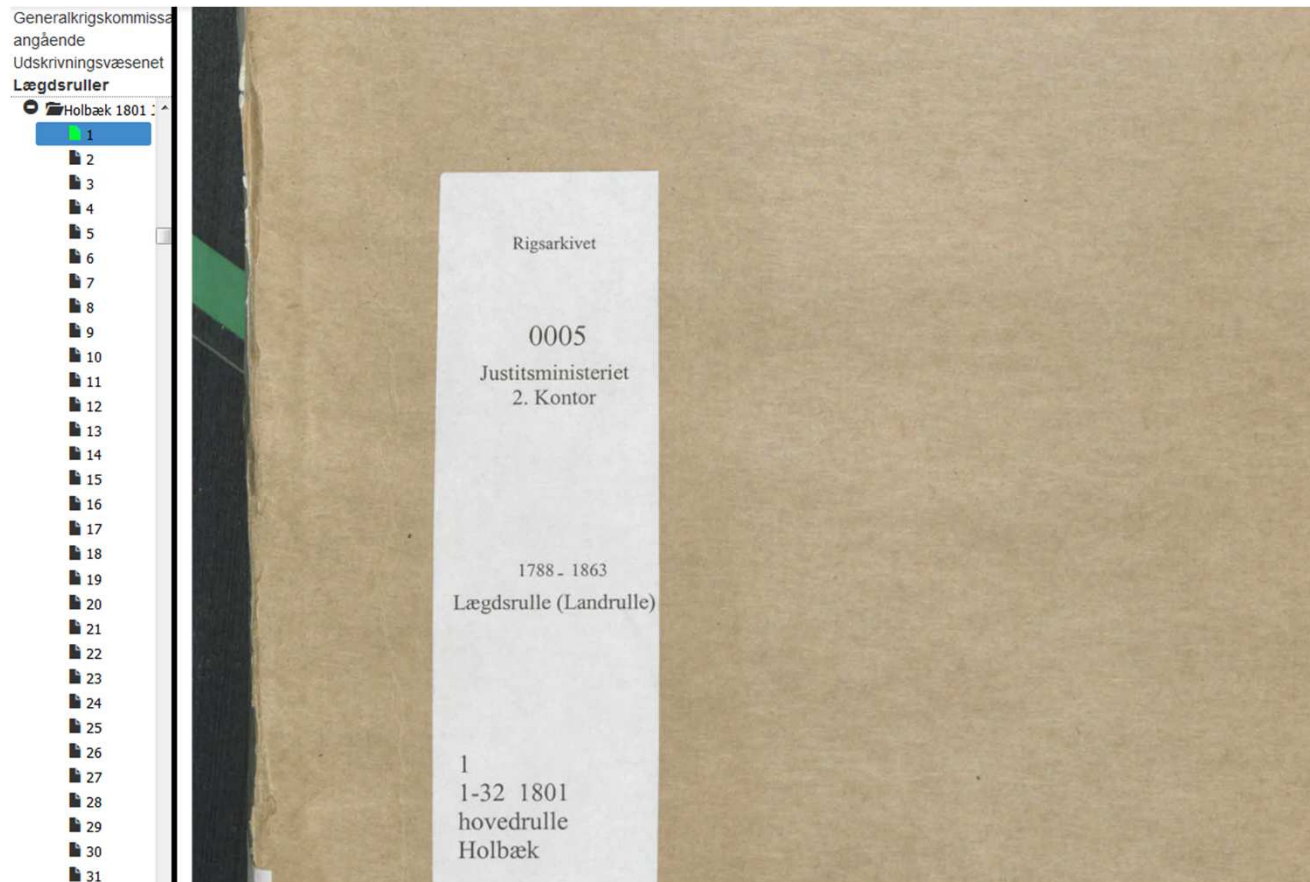
Vælg Holbæk Amt, find en hovedrulle ca. 1801

[Holbæk 1800 H Indgangsruile](#)

[Holbæk 1801 J Hovedrulle 1 - Holbæk 1801 J Hovedrulle 32](#)

[Holbæk 1801 J Hovedrulle 33 - Holbæk 1801 J Hovedrulle 77](#)

[Holbæk 1802 K Tilgangsruile](#)

Hvad betyder bind-teksten?

Holbæk 1801 J Hovedrulle 1 - Holbæk 1801 J Hovedrulle 32

Holbæk = Amt

1801 = Rullens begyndelsesår

J = Rullens årstal (1801)

Hovedrulle = rulletype

1 = Det første lægd i rullen

32 = Det sidste lægd i rullen

Dvs. rullen dækker Holbæk Amt, lægd 1-32, i 1801

- Opstillet efter alder
- Bladr sognet igennem
- GEVINST!

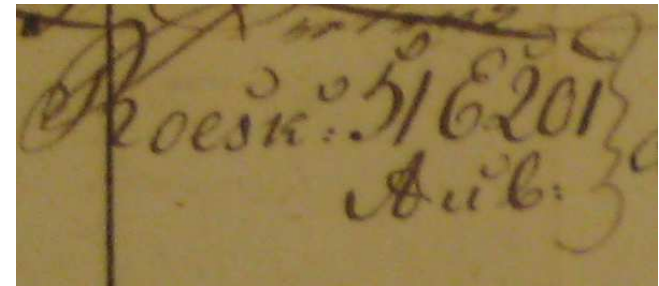
Or. No.	Indreth og Sommernes Navne.	Sommernes Fødested.	alder Tid. Tid.	Ma. havende Opholdssted.	5.) Betegninger.
9 11	Konstans Kasper Kasper	Esbjerg	31 60	København	med Kasper og Søren
21 12	Konstans Kasper ~~Kasper~~ 1802		31 60	København	Med Kasper og Søren død 9 ^{te} Jan: 1802. Sep. 1802
23 13	Konstans Kasper ~~Kasper~~ 9a 231.	Nygaard	4		
24 14	Konstans Kasper Kasper	Esbjerg	31 60	København	
26 15	Konstans Kasper Kasper	Esbjerg	31 60	København	Med Kasper og Søren med Kasper og Søren
27 16	Konstans Kasper Kasper	Esbjerg	31 60	København	

21 12	~~Konstans Kasper~~ ~~Kasper~~ 1802				
23 13	Konstans Kasper ~~Kasper~~ 9a 231.	Nygaard	4		
24 14	Konstans Kasper Kasper	Esbjerg	31 60	København	

26 15	Konstans Kasper Kasper	Esbjerg	31 60	København	
27 16	Konstans Kasper Kasper	Esbjerg	31 60	København	

Christian Jørgensen flytter

- Flyttehenvisning: 9 a 231
- Intet amt nævnt = samme amt
- 9 = lægd 9
- a = årstal A
- 231 = løbenr. i lægd 9, år A
- Men hvordan finder man ud af hvor og hvornår?

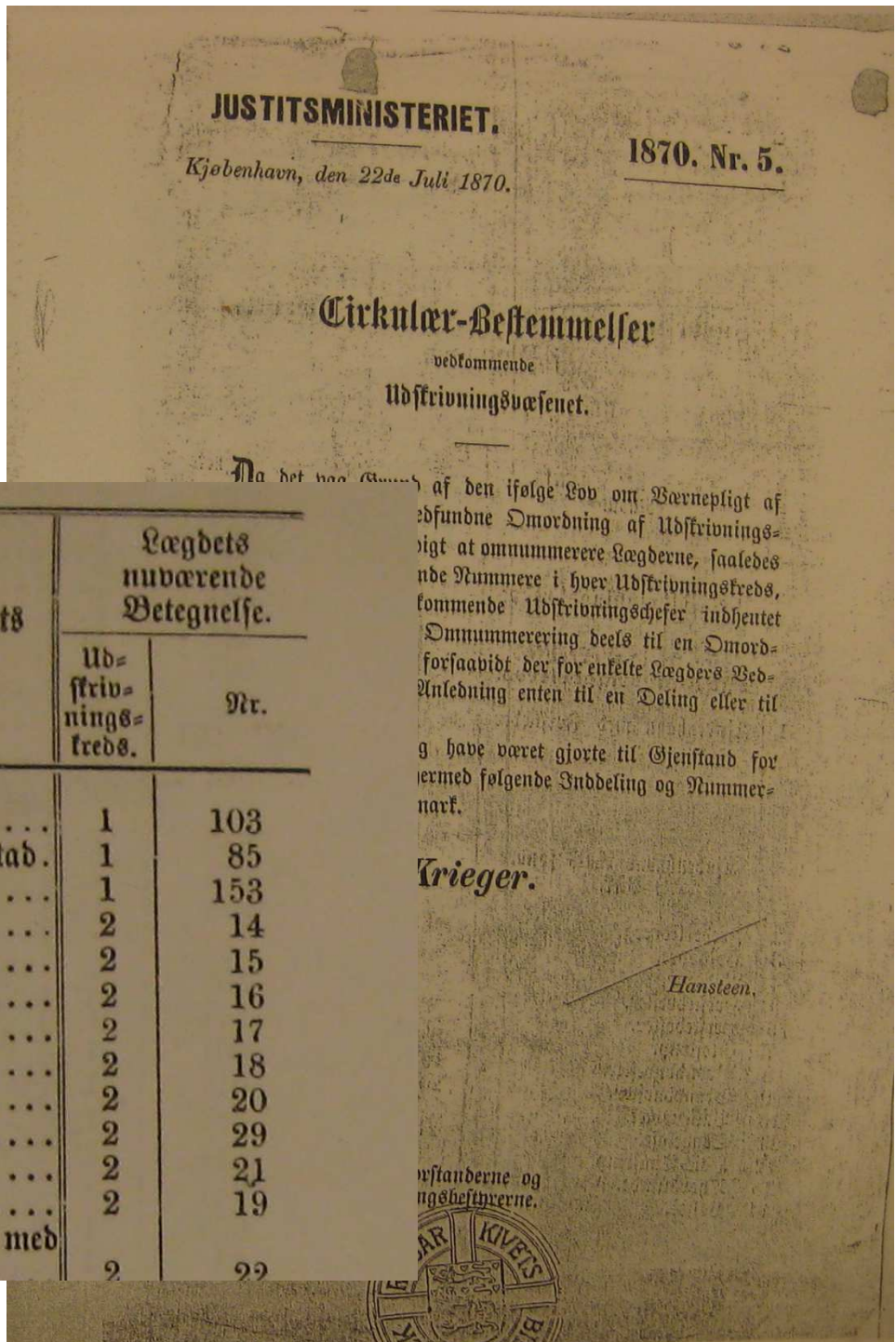

Hvor: Soderup

Lægdsrullenøgle 1870

Lægds tidligere Betegnelse.		Byens eller Sognets Navn.	Lægds nuværende Betegnelse.	
Amt.	Nr.		Udskrivningskreds.	Nr.
Frederiksborg	63	Hillerød Kjøbstad	1	103
—	64	Frederiksfund Kjøbstad.	1	85
—	65	Helsingør Kjøbstad	1	153
Holbæk	1	Merløse	2	14
—	2	Grandløse	2	15
—	3	Åsmindrup	2	16
—	4	Agerup	2	17
—	5	Tolløse	2	18
—	6	Esfildstrup	2	20
—	7	Butterup	2	29
—	8	Toftrup	2	21
—	9	Soderup	2	19
—	10	Uggerløse Sogn med Hjberup An	2	22

Hvornår: 1803

I lægdsruller anvender man bogstaver i stedet årstal

I lægdsrullerne anvender man bogstaver i stedet for at skrive årstallet. Bogstaverne bliver genbrugt. For eksempel kan bogstavet Q stå for årene 1841, 1866, 1892, 1918 og 1944.

Her kan du se hvordan bogstav og lægdsrulleår hænger sammen.

A	1793	1803	1815	1826	1851	1877	1903	1929
B	1794	1804	1816	1827	1852	1878	1904	1930
C	1795	1805	1817	1828	1853	1879	1905	1931
D	1796	1806	1818	1829	1854	1880	1906	1932
E	1797	1808	1819	1830	1855	1881	1907	1933
F	1798	1809	1820	1831	1856	1882	1908	1934
G	1799	1810	1821	1832	1857	1883	1909	1935
H	1800	1811	1822	1833	1858	1884	1910	1936

Find tilgangsrullen

- Holbæk Amt
- Lægd 9 (Soderup)
- År A (1803)
- Løbenr. 231

489

Lit. Løbenr.	Fædrenes og Sønnernes Navne.	Sønnernes Alder.	Medfødt.	At havende Dødsalders.	Betægninger.
A 231	Frydrik Sørensen	Soderup			Januar 1803 Oct. 1803
A 232	Kristian Sørensen	Soderup			for Opn. 14. 1803
Lægd 9 Soderup Hogn.					
Soderup Hogn.					
Soderup Hogn.					
Soderup Hogn.					
A 233	Kristian Sørensen	Soderup			Januar 1803
Soderup Hogn.					

A 231	Frydrik Sørensen	Soderup			Januar 1803
A 232	Kristian Sørensen	Soderup			for Opn. 14. 1803
A 233	Kristian Sørensen	Soderup			Januar 1803

Kan følge en person samme sted

- Tilgangsrullen indeholder tilflyttede personer eller personer, der nåede den værnepligtige alder
- Hovedrullen indeholder alle værnepligtige i sognet, indtil personerne bliver "slettet", dvs. flytter, dør, får fripas eller bliver for gamle til at stå i rullen
- Brug gammelt/nyt løbenr. til at følge personen indenfor lægdet

Eksempel, tiden efter 1861 (1869)

- Hans Christian Hansen, 16 år (født ca. 1854), ses i Tølløse By og Sogn i folketællingen 1870, men ikke i 1880
- Hvor flytter han hen?
- Sognefortegnelsen: Tølløse Sogn er 1860-1913 2. udskrivningskreds, lægd 18

Vælg 2. udskrivningskreds

njælpemidler	svende i et navnærkerlav.
Lægdsruller fra hele landet	Lægdsruller 1789-1931 fra hele landet med oplysning om værnepligtige mænd. Læs her Ført af de centrale myndigheder.
Lægdsruller fra København	Lægdsruller 1847-1921 fra København med oplysning om værnepligtige mænd. Ført af de lokale myndigheder. Læs her
Militære stambøger og	Oplysninger om menige og officerer i hær og flåde

Justitsministeriet, 2. Ekspeditionskontor	Lægdsruller, 1. Udskrivningskreds (1861 - 1931)
Justitsministeriet, 2. Ekspeditionskontor	Lægdsruller, 2. Udskrivningskreds (1859 - 1931)
Justitsministeriet, 2. Ekspeditionskontor	Lægdsruller, 3. Udskrivningskreds (1860 - 1931)

Lægdsrullerne står kronologisk

Lægdsruller fra hele landet

Justitsministeriet, 2. Ekspeditionskontor: Lægdsruller, 2. Udskrivningskreds (1859 - 1931)

Indhold

[1861 L Tilgangsrulle 1 - 1861 L Tilgangsrulle 46](#)

[1861 L Tilgangsrulle 179 - 1861 L Tilgangsrulle 284](#)

[1861 L Tilgangsrulle 338 - 1861 L Tilgangsrulle 370](#)

[1862 M Tilgangsrulle 1 - 1862 M Tilgangsrulle 77](#)

[1862 M Tilgangsrulle 116 - 1862 M Tilgangsrulle 117](#)

[1862 M Tilgangsrulle 119 - 1862 M Tilgangsrulle 122](#)

[1862 M Tilgangsrulle 179 - 1862 M Tilgangsrulle 370](#)

[1863 K Hovedrulle 1 - 1863 K Hovedrulle 41](#)

[1863 K Hovedrulle 42 - 1863 N Hovedrulle 109](#)

[1863 K Hovedrulle 179 - 1863 K Hovedrulle 220](#)

[1863 K Hovedrulle 221 - 1863 K Hovedrulle 268](#)

[1863 K Hovedrulle 269 - 1863 L Hovedrulle 336](#)

[1863 K Hovedrulle 337 - 1863 L Hovedrulle 370](#)

[1863 L Hovedrulle 110 - 1863 N Hovedrulle 178](#)

[1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 1 - 1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 109](#)

[1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 110 - 1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 178](#)

[1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 179 - 1863 N Hovedrulle, omskrevet 1873 269](#)

Find en tilgangsrulle ca. 1872

[1872 X Tilgangsrulle 178 - 1872 X Tilgangsrulle 179](#)

[1872 X Omskrevet 1883 1 - 1872 X Omskrevet 1883 178](#)

[1872 X Omskrevet 1883 179 - 1872 X Omskrevet 1883 370](#)

The screenshot shows a digital archive interface. On the left, there is a sidebar with the RIGSARKIVET logo and a list of folders. The main area displays a document image of a brown paper folder with a white label. The label contains the following text:

Rigsarkivet
0003
Indenrigsministeriet
2. kontor
1861 - 1932
Lægdsrulle
2
1 1854 1872 X -
178

The interface includes a search bar at the top with a crown icon and the text "RIGSARKIVET". Below the search bar, there are navigation icons (plus, minus, lock, search, refresh) and a page indicator showing "1/556". The sidebar on the left lists folders numbered 1 through 27, with folder 1 selected.

OBS!

- Fødselsåret på bindet gælder selvfølgelig kun de personer, der bliver noteret i lægdsrullen *første* gang
- Tilflyttere, der er langt over konfirmationsalderen, kan altså sagtens stå i samme bind

Tilgangsruhle 1872 (født 1854)

- GEVINST!
- Flyttehenvisning: 1-1-C-2221

~~27 Hans Christian Jns. Hans Jnsen Tølpse 18 54 d. 25/11. d. 4/8/78 15/77 28/9/78 21/78 13/8 - 28/9/79 31/79 R~~

Bedtegninger: 1877 2K3⁶ Nr 959

1-1-C-2221

18 54 67 d. 1 d.

Hvad betyder det nu?

- 1 = 1. udskrivningskreds
- 1 = lægd 1 (staden København)
- C = årstal C (1879)
- 2221 = Løbenr. 2221

Vælg københavnske ruller

[njæpemiaier](#)

svende i et håndværkerlav.

[Lægdsruller fra hele landet](#)

Lægdsruller 1789-1931 fra hele landet med oplysning om værnepligtige mænd. [Læs her](#)
Ført af de centrale myndigheder.

[Lægdsruller fra København](#)

Lægdsruller 1847-1921 fra København med oplysning om værnepligtige mænd. Ført af de lokale myndigheder. [Læs her](#)

[Militære stambøger og](#)

oplysninger om menige og officerer i hær og flåde

Lægdsruller fra København

Arkiv	Indhold
1. Sjællandske Udskrivningsdistrikt	Landrulle. Lægdsrulle (Hovedrulle) (1847 - 1858)
1. Sjællandske Udskrivningsdistrikt	Landrulle. Register til omskreven lægdsrulle. Staden København (1847 - 1851)
1. Udskrivningsdistrikt	Landrulle. Tilgangsliste (1848 - 1861)
1. Udskrivningskreds	Landrulle. Register til tilgangsliste. 1. lægd (1848 - 1940)
1. Udskrivningskreds	Landrulle. Tilgangsliste (1861 - 1956)
1. Udskrivningskreds	Omskrevet tilgangsliste [bd. nr 83 er begyndt af 1. Sjællandske Udskrivningsdistrikt 1849-1851, og fortsætter 1851-1861 som 1. Udskrivningsdistrikt] (1849 - 1956)

Vælg tilgangsrolle 1879

1878 D 1 2001 - 1878 D 1 3926

1879 C 1 1 - 1879 C 1 1971

1879 C 1 2001 - 1879 C 1 3935

1880 D 1 1 - 1880 D 1 1817

~~21/1 79~~ ~~24/3~~	~~2221.~~ Hans Christian Hansen	Jens Hans Jensen	Jølleie	~~1854~~ d. ~~25/11~~	~~64 3/4~~ d. ~~15/77~~	~~d. 1/77~~
Bedtegninger: Vestegate 29. 2. 18. 2. 27. 1877. 40rag. Rph. Kirke						
$\frac{30}{4} 79$ 2-151-C-29						
1879						

Centralt førte rulle (København)

Lørdets Nr. /										
Sol. Nr.	Den Værgsligste fædre Navn	Føderens eller Moderens Navn og Børling	Fødest.	Indførelse af Børling	Stilling	Wald.	Hjenskr.			
2000	Jens Peter Jensen	Amal Jens Jørgensen	Tromsø	1852	24. Okt. 1873	1873	1874			
Behørginger: 237 u. 2. 11. 1873 Afsk. 1/36										
2001	Karl Christian Hansen	Amal Hans Christian	Tromsø	1854	16. Aug. 1877	1877	1878			
Behørginger: 2. 13. 27. 11. 1877 2. 15. 2. 29.										
2020	Lars Andersen Larsen	Amal Kirsten Larsen	Lille	1857	1. Sept. 1882	1882	1883			
Behørginger: 1. 15. 13. 126 1882 214 218. Sol 400										
2003	Carl Alfred Christian	Amal Carl Frederik Christian	Tromsø	1858	22. Okt. 1877	1877	1878			
Behørginger: 2. 42. 1. 102. 11. 1878 Prof. til Piv 1 F 74 som Romianoff Præst ved Kirkeh. Sankt Olaf 19/82										
2004	Jens Theodor Jørgensen	Amal Theodor Jens Jørgensen	Nyborg	1858	21. Okt. 1881	1881	1882			
Behørginger: 3. 79. 20. 11. 1881 1881 1882 1882 R. W. Land af Alm. 16/87 1887. Endl. 1887. 1887-88. 1887-88. 1887-88.										
2005	Fredrik Vilhelm Thomsen	Amal Vilhelm Thomsen	Tromsø	1858	16. Okt. 1877	1877	1878			
Behørginger: 2. 145. 13. 387. 11. 1869. (10. 1873.) 1877 Afsk. 1/82										
2026	Peter Christensen	Amal Peter Christian	Tromsø	1858	22. Okt. 1877	1877	1878			
Behørginger: 1. 123. 8. 13. 11. 1878. 22 D 24.										
2007	Jens Christian Hansen	Amal Jens Christian	Tromsø	1857	23. Sept. 1877	1877	1878			
Behørginger: 1. 72. 13. 11. 1878. (1877) 1877 Afsk. 1/83										

Lokalt førte rulle (København)

Lørdets Nr.		Amt		Sogn.	
Reg. Nr.	Den Serrepligtiges fulde Navn.	Indtænt eller Redent Navn og Bøiling.	Indtænt.	Indtænt af Indtænt.	Indtænt til at møde Skattepligt.
6. 2220	Jens Peter Jensen.	Jens Peter Jensen	Jens Peter Jensen	1852	65 1/2
<p>Indtænt: Høll Sømandsk. 2-354-11-2. 1873 24 Bell. 1881 J. 1/2 85</p>					
18. 2221	Jens Christian Hansen	Jens Christian Hansen	Jens Christian Hansen	1854	64 3/4
<p>Indtænt: Høll Sømandsk. 2-354-11-2. 1873 24 Bell. 1881 J. 1/2 85</p>					
47. 2222	Lars Andersen Larsen.	Lars Andersen Larsen	Lars Andersen Larsen	1859	65 1/2
<p>Indtænt: Høll Sømandsk. 2-354-11-2. 1873 24 Bell. 1881 J. 1/2 85</p>					
47. 2223	Carl Alfred Johnson	Carl Alfred Johnson	Carl Alfred Johnson	1855	66
<p>Indtænt: Høll Sømandsk. 2-354-11-2. 1873 24 Bell. 1881 J. 1/2 85</p>					
40. 2224	Jens Theodor Jørgensen	Jens Theodor Jørgensen	Jens Theodor Jørgensen	1858	65 1/2
<p>Indtænt: Høll Sømandsk. 2-354-11-2. 1873 24 Bell. 1881 J. 1/2 85</p>					
47. 2225	Peder Christen Christensen	Peder Christen Christensen	Peder Christen Christensen	1852	65 1/2
<p>Indtænt: Høll Sømandsk. 2-354-11-2. 1873 24 Bell. 1881 J. 1/2 85</p>					
47. 2226	Jens Christian Hansen	Jens Christian Hansen	Jens Christian Hansen	1857	65 1/2
<p>Indtænt: Høll Sømandsk. 2-354-11-2. 1873 24 Bell. 1881 J. 1/2 85</p>					

Fulgt til vejs ende

- 2. udskrivningskreds, lægd 151 = Mern
- "Begr. i 18. L", dvs. begravet i 18. lægd, nemlig Tølløse Sogn

29.	Hans Chri. Steen Hansen	Gjorn. Hans Lensen	i 18. 54 4 drag d. 25 Regn	d. 15 11 13 8	d. 28 9 18 28 9 18
Bedtegninger: fra 1. i C d. 21. M. A. 1877					
Begr. i 18. L D. 82.					

Eksempel, ikke slettet i tilgangsrullen

- Jens Peter Møllegaard bliver ikke slettet
- Han må bo i samme lægd i 11 år og stadig være værnepligtig

Bogstav.	Nr.	Den Værnepligtiges fulde Navn.	Faderens eller Moderens Navn og Stilling.	Fødested.	Godseksaar og Godseksdag.	Afdeling.	Modt.	Hjemsendt.
A	41	Jens Peter Møllegaard	Tømrer Niels P. Møllegaard	Agerup Herred	1861 d. 17/3	1 Art. Bull.	d. 4/6 84	d. 2/10 84
Bedeegninger: Alf 1/5 86 fra 2 - 17 - C - 7 H. Bev. 6/5 86.							14/5 85	4/6 85
U.A. 1884. Per 3/2 R								

Omskrevne ruller

- Står sammen med de øvrige ruller
- Løbenumre springer!

Lægdets Nr. 18.

Nr.	Den Værnepligtiges fulde Navn.	Faderens eller Moderens Navn og Stilling.	Fødested.	Fødselsaar og Fødselsdag.	Afdeling.	Modt.	Hjem-sendt.
Nr. 1	Kans Peter Andersen	Gmbl. Anders Lørgensen	Tølløse	1868 d. 10/3	Arb. Syd.	d. 10/5 90	d. 2/9 90
Vedtegninger: <u>U.A. 1890.</u> Føl. 2/78 Afs. ed 1906.							
Nr. 11	Frederik Vilhelm Jørgensen	Gmbl. Andreas Jørgensen	Tølløse	1868 d. 31/10	Arb. Bull.	d. 4/6 90	d. 2/9 90
Vedtegninger: <u>U.A. 1890</u> Føl. 2/78 Afs. ed 1906.							
Nr. 25	Kans Christian Andersen	Gmbl. Rasmus Mathias Andersen	Tølløse	1868 d. 19/1	Arb. Syd.	d. 20/5 90 2/9 90	d. 2/9 90 2/9 90
Vedtegninger: <u>U.A. 1890</u> Føl. 2/78 Afs. ed 1906.							
Nr. 41	Jens Peter Møllegaard	Tomas Mels Peter Møllegaard	Stagerup	1861 d. 17/3	Arb. Bull.	d. 4/6 94 14/5 95	d. 2/6 94 4/6 95
Vedtegninger: <u>U.A. 1884</u> Føl. 2/78 Afs. ed 1906.							

U.A. 1884

Nr. 41	Jens Peter Møllegaard	Tomas Mels Peter Møllegaard	Stagerup	1861 d. 17/3	Arb. Bull.	d. 4/6 94 14/5 95	d. 2/6 94 4/6 95
Vedtegninger: <u>U.A. 1884</u> Føl. 2/78 Afs. ed 1906.							

Ekstra oplysninger

F	5	Christian Nielsen	Verstsholdt. Peder Nielsen	Merkse	1867 d. 15/8	M.A. Depot	d. 3/86	d. 2/1186
Bedtegninger: <u>1386</u> 614" Landmand, stort Hødaarebrok, M. 2, 297. Lit 94a								

F	30	Holger Gotfred Kjer	Tornagler Peter Friis Kjer	Hans Tikjøb	1867 d. 16/1		d.	d.
Bedtegninger: bilf. 4385 fra 5 - 33 - F - 5 H. Rev. 2585 3-238-K 105. For Tyveri 5 D. V. og Br. 21/86 - 3 Kredts								

Forkortelser

- Anordninger 1869 og 1894

A

A.A. = Artilleriafdeling

A.C. = Artilleri Corpset

Afd. = Afdeling

Afgb. = Afgangsbrev

Afg. L. = Afgang Listen

Afg. T. = Afgaaet til

Afs. = Afskediget

A.P. = Amtspas

A.R. = Artilleri Regiment

Beh. = Behandles

Behl. = Behandling

Bl. =
Blå eller Blond med andre
forkortelser, f. eks.:

Bl.	Bl.	Midl.
Blå	Blondt	Middel
Øjne	Hår	Høj

Bl. Br. Mand =
Går ud af rullen. Oftest dem,
der er for gamle til at stå i
rullen

Br. (38" Br.) = Brystvidde

Br. Haar, Bl. Øjne =
Brunt Haar, Blaa Øjne

Comp. =

Compagni, Kompagni

Com. Serg. =

Commander Sergent

Const. = Constabel

C.R. =

Cancelliets Resolution

Cst. = Constabel

Cuir. =

Kyrassér, rytter med Kyras

Cy. = Cyklisteskadron

D

Københavns Politis udvandrerprotokoller

- Ved lov 01.05.1868 og 25.03.1872 blev det pålagt politiet at føre kontrol med de autoriserede udvandringsagenter, bl.a. at rejsekontrakten blev overholdt
- I København var det 3. politiinspektorat
- Arkivalierne hedder ikke udvandrerprotokoller, men ”register over ...”
- Ingen bilag bevaret

To typer udvandrere

- Direkte udvandrere: Personer, som direkte befordredes fra dansk havn til udvandringsstedet
- Indirekte udvandrere: Personer, som via en udenlandsk havn nåede udvandringsstedet

Indgang til protokollerne

- Dansk Demografisk Database, dækker 398.000 udvandrere i perioden 1869-1908

Københavns Politis Udvandrerprotokoller

Her er det muligt at foretage søgning i Udvandrerprotokollen

Navn: (eks.: *Hansen, Anton*)
Stilling: (eks.: *Smed*)
Alder:

Sidste oph.sted: (eks.: *Randers*)
Sogn: (eks.: *Randers*)
Amt: (eks.: *Randers*)

Bestemmelsessted: (eks.: *Chicago*)
Stat: (eks.: *Iowa*)
Land: (eks.: *USA*)

Kontrakt nr.: (eks.: *4586*)
Forevisningsdato: (eks.: *1892 og 9 (september 1892)*)

[Start søgning](#)

[Nulstil](#)

Udvandrede via Vejle

Brødrene Mouritzen i Vejle havde autorisationsprotokoller findes på Landsarkivet for Nørrejylland der ikke findes i Københavns Politis Udvandrede Vejle Stadsarkiv, og i databasen kan du finde

Navn
Stilling
Sogn
År
IDkode

Søg

FORTRYD

Udvandrerprotokol, direkte 1885

Udvandrerens fulde Navn.	Stilling.	Fødested og sidste Opholdssted. (hvis det er forskjelligt fra Fødestedet.)	Alder.	Bestemmelsessted.	Kontraktens		Anmærkninger.
					Nr. og Litra	Forevisnings-Dato.	
Theodor, Jørgen	Diener Kammer	Amarica	28	New York	1855	39/85	Hela
Tranum, Niels	Jørgen	Galleg	46	St. Summit	1841		
Thorsens, Olof	Herred	Isorig	27	Chicago	1829		
Thomsen, Niels	Jaralund aspatent	Melton	21	-	1849	14/10	Fsl
- - -	Carlson m. Jørgen	-	21	New York	1869	49/10	St.
- - -	Frederik T. Jørgen	Amarica	70	-	1871		
Thomsen, Alfred	Commis	Melton	30	.	1947	25/11	Hela
Thorsen, Christ	Herred Kjeller	Melton Hollands	30	-	1987	9/12	Fsl.

Udvandrerprotokol, direkte 1915

Udvandrerens fulde Navn.	Stilling.	Fødested og sidste Opholdssted, (hvis det er forskelligt fra Fødestedet).	Alder.	Bestemmelsessted.	Kontraktens		Anmærkninger.
					Nr. og Litra	Forevisnings-Dato.	
Janelmøst Jean	Kølnma	Karlshorna u.s.a	48	Ny.	74	12/1	Osea II
" Charlotte	Prue	Vamdrup u.s.a	ad	"	"	"	"
Ljernes Karl Gottfred	Torslev	Jandale	18	ja	246	26/1	Hellig Olav
Lehm Otto Eijus	Meyerist	Kasuna Bondrup	19	Ny.	306	5/2	Fred. 8.
Dominga Jacob	Sarnes	Als u.s.a	58	"	482	"	"
" Marie	Prue	u.s.a	52	"	488	"	"
" Alice	Prue	"	16	"	487	"	"
Drømmer Havig	"	Niel	27	"	497	"	"

Udvandrerprotokol, indirekte 1915

Udvandrerens fulde Navn.	Stilling.	Fødested og sidste Opholdssted, (hvis det er forskelligt fra Fødestedet).	Alder.	Bestemmelsessted.	Kontraktens		Anmærkninger.
					Nr. og Litra	Forevisnings-Dato.	
Møller Margrethe Lette	Husmoder	Hornung Aarhus	34	New Zealand	23 Prøbt.	1915 14/1	
" Erling	Barn	"	11	"	"	"	
" Hans	"	"	9	"	"	"	
" Niffe	"	"	5	"	"	"	
" Gerda	"	"	3	"	"	"	
Madsen Anton Lemius	Handlugges	Astermarie Nøbbe	56	S. John	40 Lassen	26/1	
Melby Aage Adolf Vilhelm	Kontorist	Nøbbehorn	19	Australien	57 Clausen	3/2	
Malmgren, Edward	Lænder	Lyng	20	Forta	71 Prøbt. 11/1	1/2	

Skibsekspeditioner

- Udvandrere, der købte billet direkte hos rederiet uden om en rejseagent (ikke registreret i udvandrersprotokollerne)
- Kan være registreret i Københavns Politis lister over skibsekspeditioner

Eksempel på skibsekspedition 1915

PASSAGER-LISTE

for Udvandrer-skibet *Frederik VIII* ført af Kaptajn *Thomsen*
 afgaaende den *7 Februar 1915* fra *København* til *New York*

Skibets Drægtighed i Tons	Vejrdækkets Flade- indhold i Kv.-Fod	Kahytsplads		Mellemdæksplads		Det højeste efter Reglementet tilladte Antal Passagerer (Voksne)	
		Kubikfod Rum	Kv.-Fod Gulv	Kubikfod Rum	Kv.-Fod Gulv	Kahytspassagerer	Mellemdækspassagerer
<i>7555</i>	<i>1665</i>	<i>6594</i>	<i>2423</i>	<i>3067</i>	<i>1224</i>	<i>378</i>	<i>444</i>

3 Kl.

Navnefortegnelse over Passagererne. *ml/* *sanke Kontrakter*
 (Paa denne Fortegnelse føres ogsaa Kahytspassagerer).

Løbe- Nr.	Passagerernes Navne	Fødested	Kontrakt Nr.	Alder						Livsstilling	Sidste Opholdssted	Plads i Skibet	
				Gifte		Ugifte		Børn fra 1-13 Aar					Patte- børn
				Mænd	Koner	Mænd	Fruent.	Drenge	Piger				
<i>V1</i>	<i>Seter N. Setersen</i>	<i>Nording</i>	<i>17811</i>			<i>31</i>				<i>Farmer</i>	<i>USA.</i>		
<i>V2</i>	<i>Walter A. +-</i>	<i>"</i>	<i>12</i>			<i>29</i>				<i>-</i>	<i>"</i>		
<i>V3</i>	<i>Hilja Suominen</i>	<i>Finland</i>	<i>13</i>			<i>27</i>				<i>Erk.</i>	<i>"</i>		
<i>V4</i>	<i>Saimi Laarinen</i>	<i>USA.</i>	<i>14</i>						<i>4</i>	<i>Barn</i>	<i>"</i>		
<i>V5</i>	<i>Rachel +-</i>	<i>"</i>	<i>"</i>						<i>2</i>	<i>"</i>	<i>"</i>		
<i>V6</i>	<i>Oscar W. Trausen</i>	<i>Sverige</i>	<i>15</i>			<i>34</i>				<i>Landsk.</i>	<i>"</i>		
<i>V7</i>	<i>Magnus Kissen</i>	<i>Algeria</i>	<i>16</i>	<i>27</i>						<i>Maler</i>	<i>"</i>		
<i>V8</i>	<i>Uta</i>	<i>Nordtysk</i>	<i>"</i>			<i>28</i>				<i>Moders</i>	<i>"</i>		

Også mandskabslister

Fortegnelse
 over Mandskabet ombord i Dampskibet
 „Frederik VIII”.
 den 7 Februar 1915

No.	Stilling	Fødsels Navn	Fødested	Fødselsaar
62	Øyebøder	Jens Edv. Mich. Severin Gronemann	Albion	1882
63	„	Pasmin Seler Siderberg	Skanderborg	1888
64	„	Ernst Särssiainen	Finland	1895
65	„	Hans Gunnar Svärd	Sverige	1884
66	„	Nich. Seler Ferd. Andersen	„	1891
67	„	Wald. Johansson	„	1885
68	„	Peter Wald. Christoffersen	Albion	1888
69	„	Hans Olof Ljung	Sverige	1888
70	„	Klas Hugo Soderberg	„	1893
71	„	Hans Peter Larsen	Skjoldby	1884
72	„	Peter Fred. Nielsen	Albion	1893
73	„	„	„	„

Politiets Registerblade 1890-1923

- En forløber for folkerregistret, alle over 10 år
- Find Politiets Registerblade:
<https://www.kbharkiv.dk/sog-i-arkivet/sog-i-indtastede-kilder#/>
- Brug avanceret søgning

⊖ Avanceret søgning

1) Vælg først den eller de kilder du vil søge i:

- Begravelsesprotokoller Politiets Registerblade Erindringer Politiets Efterretninger

Tip: Vælg du alle kilder kan du kun søge i de felter, der er fælles for alle kilder

Tip: Vælg du kun 1 kilde kan du søge i alle felter for den pågældende kilde

2) Definer dernæst dine søgefelter:

Tilføj flere felter om nødvendigt. Præciser ved at vælge operator.

Tip: Søg på flere ord i en bestemt rækkefølge ved at sætte " " omkring ordene, fx "Adelgade 3"

Felt

Fritekst

Operator

indeholder

Søgeterm

Søgeterm

+ Tilføj et felt

SØG

⊖ Avanceret søgning

1) Vælg først den eller de kilder du vil søge i:

- Begravelsesprotokoller Politiets Registerblade Erindringer Politiets Efterretninger

Tip: Vælger du alle kilder kan du kun søge i de felter, der er fælles for alle kilder

Tip: Vælger du kun 1 kilde kan du søge i alle felter for den pågældende kilde

2) Definer dernæst dine søgefelter:

Tilføj flere felter om nødvendigt. Præciser ved at vælge operator.

Tip: Søg på flere ord i en bestemt rækkefølge ved at sætte " " omkring ordene, fx "Adelgade 3"

Felt	Operator	Søgeterm	
Fornavne ▾	indeholder ▾	hans	⊖
Felt	Operator	Søgeterm	
Efternavn ▾	indeholder ▾	sørensen	⊖
Felt	Operator	Søgeterm	
Erhverv ▾	indeholder ▾	sadelmager	⊖

+ Tilføj et felt

Navn	Adresse	Andre oplysninger	Om kilden
<p>Hans Sørensen Personstype: Hovedperson Fødested: Vallensved Født: 16-04-1892 Erhverv: Sadelmager</p>	<p>Amagerbrogade 155, 4.</p>		<p>Politiets Registerblade Station 4, filmrulle 0024 Nummer: 2833</p> <p>Til kilden</p>
<p>Hans Sørensen Personstype: Hovedperson Fødested: Søvind Født: 07-04-1860 Erhverv: Sadelmagersvend</p>	<p>Blegdamsvej (Blegdammen) 46, stuen Nordre Frihavnsvej 34B, 4. Silkeborggade 10, 1. Århusgade 86, 4. Viborggade 76, 4.</p>	<p>Ægtefælle: Emilie Amalie Sørensen Børn: Almind Emil Sørensen Signe Sørensen Gerhardt Sørensen Valborg Sørensen Hans Sørensen Emil Peter Sørensen</p>	<p>Politiets Registerblade Station 9, filmrulle 0011 Nummer: 149</p> <p>Til kilden</p>
<p>Hans Vilhelm Leopold Coppel Sørensen Personstype: Hovedperson Fødested: Holbæk Født: 29-06-1868 Erhverv: Sadelmager</p>	<p>Kaalundsgade 6, stuen Godsbanegade 10, stuen</p>	<p>Ægtefælle: Ragnhilda Francisca Sørensen</p>	<p>Politiets Registerblade Station 5, filmrulle 0047 Nummer: 3422</p> <p>Til kilden</p>

Resultat

[Rapporter fejl](#)

Hans Sørensen

Politiets registerblade

Persontype: Hovedperson

Født: 07-04-1860 i Søvind

Køn: Mand

Erhverv: Sadelmagersvend

Permalink:

<https://kbharkiv.dk/permalink/post/17-2077381>

Kopier

Adresse

01-05-1892: Blegdamsvej (Blegdammen) 46, stuen

01-05-1893: Nordre Frihavnsvej 34B, 4. sal

01-05-1900: Silkeborggade 10, 1. sal

01-11-1902: Århusgade 86, 4. sal

01-11-1904: Viborggade 76, 4. sal

01-11-1909: Aldersrogade 11, 2. sal

01-05-1921: Castbergsvej 29

01-05-1923: Castbergsvej 29

05-11-1924: Castbergsvej 29

05-11-1925: Castbergsvej 29

Registerblad. Udfærdiget den 1/5 92

Fulde Navn	Sørensen Hans	
Livsstilling	Sadelmagersvend	
Fødested	Søvind	Ålder 2074 60
Ægteskabelig Stilling	Gift	
Husnr. 1890 Fulde Navn og Vejnr. Fødested Børns Navn og Fødested	Fulde Navn og Vejnr.	Emilie Annalis 274 12 24
	Fødested	Søvind
	Børn	Anders Edward 274 12 24 Richard 274 12 24 Erik 274 12 24
Mødt Bopæl		
År	Uge	Steds Nr. Fløje nr. nr.
1871	15	Blegdamsvej 46. St.
1873	15	Nordre Frihavnsvej 34. St.
1879	15	Silkeborggade 10. St.
1882	14	Århusgade 86. St.
1884	14	Viborggade 76. St.
1889	14	Aldersrogade 11. St.
1892	15	Castbergsvej 29. St.

Om kilden

Station 9. Filmrulle 0011. Registerblad 149 (unik id. 3465163)

Registerbladet er udfyldt: 01-05-1892

Om indtastningen

Senest ændret: 2016-06-02

Registerblad.

Udfærdiget den 1/5 92

Fulde Navn		Jørgensen Hans	
Livsstilling <small>Næringsvei, Stand, Rang, For Haandværkere: om Vester, Svent eller Lærling. For Ijenske: i hvilken Igenkald de tjene.</small>		Ladsmagerovand	
Fødested		Gövin	
Ægteskabelig Stilling		Gift	
Hustruens	Fulde Navn og Pigenavn	Emilie Amalie	
	Fødested	Lundborg	
	Slægtselig Virksomhed		
Børn <small>møllen 10-14 Aar, der ere tilhuse. Fulde Navn og Alder.</small>		¹ Arvid Emil 27/3 88. ² Lippel 18/4 88 ³ Gerhard 27/4 88. ⁴ Halvor 30/10 93.	

Meldt Bopæl
 For hotele og lavete tjeneude: i hvis Tjeneste de ere.
 For Logerende: hos hvem de have Logis.

Aar	Dag	Gade, Nr., Etage m. m.
1892	1/5	Plegestansvej 46-47.
1893	1/5	Nydeke Tjeholmsvej 54-55.
1900	1/5	Lillebrogade 10-10el
02	1/4	Apulnæsgade 86 ^{1/2}
04	1/4	Skrogvej 46. 4.
09	1/4	Apulnæsgade 11- ²
21	1/5	Kastbergsgvej 20

6/11. 11. 24 og 25.

Pasprotokoller

- Kan bruges til at
  - følge en persons færden
  - finde ud af hvor en person kommer fra
  - finde ud af hvor en person rejser hen

POLITIET I KØBENHAVN

I DEN KONGELIGE RESIDENTS-STAD KÖBENHAVN

Gjør vitterligt, at

Admiral Ljungström
agter nu at reise herfra Staden til

Min tjenstlige Begiering er til alle og enhver, som bemeldte

Admiral Ljungström
maatte forekomme, at de *her* paa denne Reise ubehindret vilde lade passere.

Dette Pas er stemplet her og forsynet med min Underskrift.

Kiøbenhavns Politiekammer den *24. September* 1807, Klok. *12* Her-Middag.

NB. Dette Pas gielder alene for ovennævnte
Reise, og ikke til flere eller andre Reiser,
samt her i Staden blot trende Gange
24 Timer.

Betalt, *E. M. Ljungström*

Konstant bei Holboell
Postoffice Postkammer Odense 1837
97

Politimesteren i Nyborg

Reisendes

Fødested Kjøbenhavn.

Alder 34 Aar

Bort middel

Haar blond

Dine blaar,

Underkrift

F. Hoffmann

Gjør vitterligt: at Foreviseren heraf *Amiraglio Frederik Hoffmann* med hans *Sorthea Floria* for *Lacee* 30 Aar gammel, der begynder at *auskamen* med *lanlyst* har *uøstet* *Makkevi* 20 Jany 1837, *isøst* *gaaet* *gaaet* *Sønderborg* 24 og agter at foretage en Reise herfra til *Odense*.

til hvilken Reise dette Pas er bestemt.

Thi anmodes tjenstlig respektive Bedkommende om at ville lade

fornevnte *Hoffmann* og *hans*

paa denne forehavende Reise ubehindret passere.

(Her græfser ingen smitsom Sygdom)

Nyborg Politiekammer, den 16 August 1837.

{ Dette Pas gjælder alene for denne
Reise og her i Byen kun 3 Gange
24 Timer. } Betalt *3/4 Søl.*

F. Hoffmann

Eksempel på årsag til pas i 1800-tallet

Lov 26.01.1819:

*... alle saadanne omvandrende Personer anholdes og føres til nærmeste Politiovrighed, som paa det Nøiagtigste har at anstille Undersøgelse om, hvo disse Personer ere, om de ere **indlændiske eller udlændiske**, hvad der er **Hensigten** af deres Reise, om de have **fast Næringsvei** eller Udsigt til at erholde Samme, og om de ere forsynede med **tilbørlige Passe** eller andre tilstrækkelige Beviser om, at de ikke ville falde det **Offentlige til Byrde** ...*

Hvem skulle bruge pas?

- Indtil 1846: Indlæendinge og udlæendinge
- 1846-1862: Udlæendinge
- 1862-1875: Udlæendinge bortset fra svenskere, nordmænd og englændere
- 1875-1917: Ingen (dog opholdsbog)
- Efter 1917: Udlæendinge

Hvilke indlændinge skulle bruge pas?

- Indtil 1846: Alle stænder
- Bortset fra:
  - Embedsmænd i tjeneste
  - Skippere, sømænd, lodser
  - Personer bosat inden for 2 mil

Hvornår skulle man bruge pas?

- Når man skulle krydse vand (fx færgersted) eller rejse til udlandet
- *Lov 07.08.1846:*
... Pas paa Reiser mellem forskjellige Steder i Kongeriget ... ophæves, saa at Sø- og Landreiser i saa Henseende sættes under lige Vilkaar.

Kunne man selv vælge ruten?

- Kunne vælge destinationen
- Skulle altid tage den korteste vej
- *Lov 26.01.1819:*
... om de ere forsynede med Passe, om de have taget nogen anden end den korteste Vei, for at komme til det i deres Passe bestemte Sted.

Hvad krævede det at få pas?

Bevis på at man lovligt kunne rejse

- Håndværkssvende: Attest fra mester
- Jøder: Attest fra ældste
- Fremmede: Attest fra gæstgiver

Lovetill Gæved Søren Johan Jakobsen, farsens
bror, for mig i to Brev til Dato, og i de tid
indvigt Trost og Hjelp, ~~saad~~ for jeg som naar det
Løst har bekræftet, til som fandt med "en for
sind i sit Livet."

Prostic den 8 Junii 1853,

H. C. Jensen

Passets gyldighed

- 3 dage fra udstedelsen
- Indtil 1839: Til én rejse
- Efter 1839: Til flere rejser

Hvornår skulle passet forevises?

- Ved overnatning på rejse
- Ved bosættelse
- Ved overfart
- Muligvis også ved gennemrejse

Lov 29.12.1758:

... at deslige bortreisende Personer ikke tillades at passere Kjøbstæderne og Fæstningerne, eller ved Færgestederne overføres, uden at kunne forevise vedkommende Øvrigheds Pas paa det Sted, hvor de ere reiste fra.

H.P. Giessing 1841:

Enhver til en Kjøbstad ankommende Fremmed og ubekjendt Person, som agter nogen Nat at opholde sig sammesteds, skal anmelde sig for Byens Politiemester, der har at undersøge hans Passer og Beviisligheder; dog undtages herfra de Reisende, som indlogerer sig paa de offentlige Gjæstgiversteder, om hvilke, naar de ikke opholde sig længere end een nat, saadan Anmeldelse er ufornöden, saafremt Gjæstgiveren ikke finder deslige Reisende mistænkelige, men han i saa Henseende vil staae til Ansvar

Hvad er en pasprotokol?

- *Myndigheders registrering af:*
  - Udstedte pas og pasbøger
  - Foreviste pas og pasbøger

Hvad er der bevaret?

- *København*

- Pasprotokoller over udstedte pas 1788-1850
(Københavnske pasregnskaber)

- *Provinsen*

- Helsingør 1804-
- Korsør 1798-
- De fleste retsbetjente først o.1820 ff.

Hvad fortæller pasprotokoller over udstedte pas?

- Udstedelsesdato
- Navn
- Fødested
- Udseende
- Erhverv
- Destination
- Evt. kautionist

Pasprotokoller fra købstæder på Lolland-Falster

Nykøbing Falster: 1791-1896 (3 pk.)

Nakskov: 1839-1893 (1 pk.)

Maribo: 1830-1923 (3 pk.)

Rødby: 1812-1922 (1 pk.)

Stubbekøbing: 1825-1889 (3 pk.)

Nysted: 1828-1840 (1 pk.)

Sakskøbing: 1852-1884 (1 pk.)

Hvad fortæller pasprotokoller over foreviste pas?

- Forevisningsdato
- Navn
- Erhverv
- Udrejsested og -dato
- Sidst forevist
- Destination

Udstedte pas

No	Efternavn og Navn	Fødselsaar	Aarsalder	Udstedt i	Udstedt den	Højde	Længde	Længde	224
37	Conrad v. Bannow	Lammingsdal	9 Jule	Lærkegaard	27. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
38	Theodor v. Bannow	Kjøbenhavn	20	20	25. febr	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
39	Johann Axelsson	Jyskebanke	12	12	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
40	Mattias Hollemann	Kjøbenhavn	13	13	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
41	E. W. Jacobson	Lindemønstergade	14	14	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
42	Oec. Wiedemann	Kjøbenhavn	15 Jule	15	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
43	Arty Andaf	19 Jule	19	19	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
44	Edvard Rafn	22 Jule	22	22	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
45	Martina Grundberg	24	24	24	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
46	Jørgen Thomsen	24 Jule	24	24	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
47	Christiane Sophie Albertsen	29	29	29	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
48	Andreas Hansen	29	29	29	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
49	la-Laur	29	29	29	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
50	Anders Christensen	30	30	30	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
51	Anders Christensen	30	30	30	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
52	Anders Christensen	30	30	30	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
53	Anders Christensen	30	30	30	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	
54	Anders Christensen	30	30	30	26. marts	5' 10"	5' 10"	5' 10"	

Foreviste pas før 1846

Laatogude's Rejsepass

Datum	Navn	Udgeld Datum	Kjøbet dato	Kjøbet dato	Kjøbet dato	Bemerk.
1836	Fruen <i>Christine Ahlefeldt</i> og <i>Fruen Grottkalke</i> af <i>Allynsmegaard</i> .	Maj 6	Odense	Reisend.	Odense	
13	~~<i>Christine Ahlefeldt</i>~~ ~~<i>af Allynsmegaard</i>~~	Marts 11	~~<i>St. Nikolaj</i>~~ ~~<i>af Sønder</i>~~ ~~<i>og Sønder</i>~~ ~~<i>af Sønder</i>~~	~~<i>St. Nikolaj</i>~~ ~~<i>af Sønder</i>~~	~~<i>St. Nikolaj</i>~~ ~~<i>af Sønder</i>~~	~~<i>St. Nikolaj</i>~~ ~~<i>af Sønder</i>~~
15	<i>Lotten Pind</i> <i>Broccatto</i>	Nystad 8. Marts 1836.	Nystad	Nystad	Nystad	Nystad
22	<i>Carsten M. Faber</i>	Abbe	Mars	Mars	Mars	Mars
22	<i>Carsten M. Faber</i>	Abbe	Mars	Mars	Mars	Mars
22	<i>Carsten M. Faber</i>	Abbe	Mars	Mars	Mars	Mars
22	<i>Carsten M. Faber</i> <i>af Sønder</i> <i>af Sønder</i> <i>af Sønder</i>	Abbe	Mars	Mars	Mars	Mars

Foreviste pas efter 1846

Dato	Navn	Udsættelse	Påsk. qvartalstid	Forsættelse	Qv.
<u>1859</u>					
Juni 1	Karin Haasdotter	Gålleborg	Ringsted	Skjelokör	qvr
	4 Anna Haasdotter	7 April 1859	26 Mai 1859	Skjelokör	qvr
	" " Annius Martens	11 Januar 1858	28 Mai 1859	Skjelokör	qvr
	" 7 Anton Baldus	18 Januar 1858	3 Juni 1859	Skjelokör	10/3
	" " Philipp Rung	3 Februar 1859	do	do	10/3
	" " Jacob Rung	do	do	do	10/3
	" 10 Karin Olofsdotter	Gullberg	Preosta	Wordingborg	qvr
	" " Marc Olofsdotter	4 April 1859	6 Juni 1859	Wordingborg	qvr
	" 14 Boganna Olofsdotter	Halmö	Kjöge	Skjelokör	qvr
	" " Myg. Anna Mads-	do	do	do	qvr
	" " datter Myg	do	do	do	qvr
	" " Margit Madsdotter	do	do	do	qvr
	" 16 Wilhelmi Rung	Hadamar	Ringsted	Kjeldalps	qvr
	" " " 2 Febr. 1859	2 Febr. 1859	9 Juni 1859	n. Kallund	qvr
	" " " Nälshöj	do	do	do	qvr
	" " Catharina Myg	14 Octobr 1858	do	do	qvr
	" " " 13 Juni 1859	Hadamar	do	do	qvr
	" " " 13 Juni 1859	do	do	do	qvr

Spørgsmål?

Husk også:

Vejledningsvideoer

www.genealogi.dk